

Nr 166.

Av herr **Alexanderson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 178 angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 178 föreslås i fråga om de grunder, efter vilka den i propositionen begärda tillfälliga löneförbättring under år 1920 åt privatläroverkens lärarpersonal bör utgå, under mom. 2 f), att löneförbättring åt övningslärare skall utgå allenast med 40 kronor per veckotimme.

Detta innebär i förhållande till nu utgående löneförbättring åt denna personal en ökning med 100 procent, medan för ämneslärarinnor ävensom manliga och kvinnliga timlärare föreslås en förhöjning med 150 procent; det innebär därmed ock ett avsteg från de principer, som hittills tillämpats såväl i fråga om löneförbättring som krigstidshjälp. Statsunderstödet ökning har hittills tillgodokommit övningslärarna i samma proportion som den övriga lärarpersonalen.

Det vill synas som skulle det erfordras synnerligen starka skäl för att motivera detta avsteg. Om den privata lärarpersonalens ekonomiska ställning i allmänhet har varit och är synnerligen svag, så gäller detta alldeles särskilt övningslärarnas grupp. På de flesta orter bjudes dem icke tillfälle till full tjänstgöring, men å andra sidan är det arbete de utföra enligt sakens natur esomoftast så splittrat och förlagt till sådana tider, att möjligheterna till utkomst vid sidan av skoltjänsten äro i hög grad beskurna. Och även i de fall, där de vinna anställning vid flere läroverk, är detta ambulerande mellan ett flertal tjänster, ofta utan en bestämd tyngdpunkt förlagd till endera av dem, icke blott slitande, utan ock en hämsko ur ekonomisk synpunkt.

Såsom skäl för den särställning, denna lärarpersonal erhållit i propositionen, åberopas en jämförelse med de avlöningsförmåner, som för närva-

rande tillgodokomma motsvarande personal vid statsläroverken. Tillämpades principen om 150 procent förhöjning i löneförbättringen, bleve följden att löneförmånerna komme att överstiga de vid statsläroverken åtnjutna, i fråga om begynnelselön, med 5 à 10 kronor per veckotimme för lärare i välskrivning, teckning, musik och gymnastik samt med 15 à 20 kronor för lärare i handarbete och annan slöjd. Efter den i propositionen vidtagna reduktionen bliva däremot privatläroverkens lärare inom den förra gruppen likställda och inom den senare gruppen blott med 5 à 10 kronor per veckotimme gynnade framför statsläroverkens motsvarande grupper.

Det sålunda anförda skälet synes dock knappast bärkraftigt. Till belysning härav må erinras, att departementschefen icke funnit sig förhindrad att för ämneslärarinnor föreslå en förhöjning, som i fråga om två lönegrader bringar deras avlöning upp över motsvarande statspersonals. Såsom skäl härför har departementschefen, som det vill synas med allra bästa fog, anført, att krigstidstillägget för statspersonalen utan tvivel blir så mycket rikligare tillmätt än krigstidshjälpen åt privatläroverkens lärare, att det faktiska löneläget under närmaste tiden — och här gäller ju blott ett tillfälligt arrangemang — i allt fall blir avgjort sämre för dessa senare. Och han betonar tillika, att den ifrågasatta avlöningen ingalunda är av den storlek, att den på något sätt kan föregripa en kommande definitiv lönereglering.

Men liknande synpunkter kunna tydligen göras gällande i fråga om övningslärarna. Såsom i propositionen omnämnes, är den där företagna, ovan refererade jämförelsen mellan stats- och privatläroverkens övningslärare beträffande löneförmåner icke rättvisande i fråga om det faktiska löneläget, i det att hänsyn icke tagits till krigstidstilläggen.

Vid sådant förhållande har det synts mig, att förhöjningen i löneförbättring bör tillgodokomma övningslärarna vid privatläroverken med samma procenttal som den övriga personalen i allmänhet vid dessa läroverk. Huru stor ökning i kostnaderna en sådan jämkning skulle föranleda, är jag icke i tillfälle att angiva. Men då densamma ingår såsom en post jämte en annan rätt avsevärd i den skillnadssumma å 62,500 kronor, som kan framläsas ur propositionens utredning sid. 17, lär beloppet vara så pass ringa, att det icke föreligger anledning att yrka någon ändring i det till jämnt 2,000,000 kronor avrundade förslagsanslagets storlek.

Jag tillåter mig alltså vördsamt hemställa,

att riksdagen, vid bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts förevarande proposition, måtte i fråga om grunderna för den föreslagna löneförbättringens utgående företaga den ändring, att sådan förbättring skall till de i mom. 2 f) omförmälda övningslärare utgå med 50 kronor för veckotimme.

Stockholm den 27 mars 1919.

Nils Alexanderson.
